

19 LAT RAZEM

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 19, 85-009 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 48 39, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

PORADNIK FRATERA - Hiszpania

Stolica: Madryt (Madrid)

Ludność: ok. 47 190 tys.

Powierzchnia: 504 645 km²

Gęstość zaludnienia: ok. 94 osób/km²

Strefa czasowa: GMT +1.00 (tak jak w Polsce)

Ustrój: monarchia parlamentarna

Podział administracyjny: 17 wspólnot autonomicznych

Języki urzędowe: hiszpański

Jednostka monetarna: euro

Religie: dominuje katolicyzm

Przepisy wjazdowe: dowód osobisty (pobyt do 90 dni)

Kod telefoniczny: +34

La Tomatina to bitwa na pomidory, która odbywa się co roku w ostatnią środę sierpnia w Buñol.

Telefony alarmowe:

Numer alarmowy – 112

Policja krajowa – 091

Policja lokalna – 092

Pogotowie – 061

Straż Pożarna – 080

Linia Poland Direct (na koszt rozmówcy) - 0 900 990 481

Ambasada RP w Madrycie:

(bez Wydziału Konsularnego)

c/ Guisando, 23 bis

28035 Madrid, España

Tel.: (+34) 913 736 605

www.madrid.polemb.net

Na galicyjskiej wyspie A Toxa (La Toja) wzniesiono kościół w całości pokryty białymi muszlami skorupiaków.

Informacje praktyczne:

Karty płatnicze: Powszechnie akceptowane są karty kredytowe Visa, MasterCard, American Express i Diners. Znalezienie bankomatu nie stanowi problemu.

Elektryczność: Gniazdka w Hiszpanii są takie same jak w Polsce. Napięcie sieci wynosi 230V/50Hz.

Zalecane szczepienia: W Hiszpanii nie ma zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych. Nie są wymagane szczepienia. Osoby płacące składki na NFZ mają prawo do opieki medycznej w ramach ubezpieczenia – należy mieć ze sobą EKUZ (Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego).

Dni ustawowo wolne od pracy: Nowy Rok (1.01), Święto Trzech Króli (6.01), Dzień św. Józefa (19.03), Wielki Czwartek, Wielki Piątek, Wielkanoc, Święto Pracy (1.05), Wniebowzięcie NMP (15.08), Święto Narodowe (12.10), Wszystkich Świętych (1.11), Dzień Konstytucji (6.12), Niepokalane Poczęcie NMP (8.12), Boże Narodzenie (25.12).

Godziny otwarcia: apteki, urzędy, większość sklepów oraz muzeów jest zamknięta w czasie sjesty w godz. 13.30 – 16.30; zrobienie zakupów w niedzielę może być utrudnione; jednak duże centra handlowe są otwarte przez cały tydzień bez przerwy między godziną 10 a 22; sklepy w miejscowościach turystycznych pracują także po godz. 22 oraz w niedzielę; banki są czynne od pn. do pt. 9.00 – 14.00, a urzędy pocztowe od 9.00 – 18.00.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**

19 LAT RAZEM

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 19, 85-009 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 48 39, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI

19 LAT RAZEM

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 19, 85-009 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 48 39, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

Astorga – atrakcyjne miasto z pałacem biskupim zaprojektowanym przez Antonio Gaudiego oraz Muzeum Czekolady.

Ávila – miejsce urodzenia św. Teresy, znajdują się tu ruiny zamku Maurów, gotycka katedra oraz mury obronne.

Barcelona – stolica Katalonii, która zachwyca na każdym kroku, poczynając od bajkowych dzieł Gaudiego (m.in. Park Güell, Sagrada Familia), poprzez labirynt wąskich uliczek dzielnicy Barri Gòtic z katedrą św. Eulalii, Plaça Catalunya, port, Torre Telefónica, kończąc na ulicy La Rambla z targiem La Boqueria pełnym świeżych, barwnych produktów.

Burgos – znajduje się tu trzecia co do wielkości gotycka katedra w Hiszpanii, nosząca miano „dzieła aniołów”.

Caravaca de la Cruz – jedno z pięciu świętych miast katolickich tak jak Santiago de Compostela, znane miejsce pielgrzymkowe ze względu na cudowne relikwie w postaci drzazg Krzyża Świętego.

Costa Brava – zachęca turystów długimi, piaszczystymi plażami, sprzyjającą pogodą oraz nietypową linią brzegową.

Costa del Maresme – szerokie, złociste plaże, łagodny klimat sprawiają, iż miejsce to jest idealne na letni wypoczynek.

Cuenca – zlokalizowana nad przepaścią między dwiema rzekami, tutejsze domy są „zawieszone” na krawędzi klifu.

El Camino – droga św. Jakuba, szlak pielgrzymkowy prowadzący do katedry w Santiago de Compostela.

Grenada – znajduje się tu wspaniały zabytek architektury arabskiej – zespół pałacowo-ogrodowy Alhambra.

León – miasto z pięknymi ogrodami i centrum, położone na trasie pielgrzymek do Santiago de Compostela.

Madryt – kosmopolityczne serce kraju, które posiada wiele zabytków, ale emanuje też nowoczesnością; miejsca, które trzeba tu zobaczyć to Prado (m.in. obrazy Goyi i Velazqueza) oraz najważniejszy punkt miasta – plac Puerta del Sol.

Montserrat – piękne kataloński klasztor Benedyktynów wybudowany na zboczu masywu górskiego.

San Sebastián – popularna miejscowość wypoczynkowa, malowniczo położona nad wodami zatoki Biskajskiej.

Santiago de Compostela – znany cel pielgrzymek i miejsce spoczynku św. Jakuba – jednego z dwunastu apostołów.

Saragossa – siedziba arcybiskupstwa z gotycką katedrą La Seo, bazyliką Nuestra Señora del Pilar oraz alkazarem.

Sewilla – stolica Andaluzji i flamenco, w tutejszej katedrze ukryty jest bazaltowy grobowiec Krzysztofa Kolumba.

Tarragona – pierwsze miasto założone przez Rzymian na Półwyspie Iberyjskim, zachowało się tu wiele rzymskich i średniowiecznych zabytków.

Toledo – perła hiszpańskiej architektury z zabytkowym Starym Miastem, tutaj osiadł i tworzył malarz El Greco.

Walencja – trzecie co do wielkości miasto Hiszpanii słynęło z handlu jedwabiem, co dziś odzwierciedla Plaza del Mercado, gdzie znajdują się budynki Giełdy Jedwabiu (wpisane na listę UNESCO) oraz Główne Targowisko, niepodważalną atrakcją turystyczną jest Miasto Sztuki i Nauki – kompleks muzeów, delifinarium, oceanarium.

**WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI**

19 LAT RAZEM

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 19, 85-009 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 48 39, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

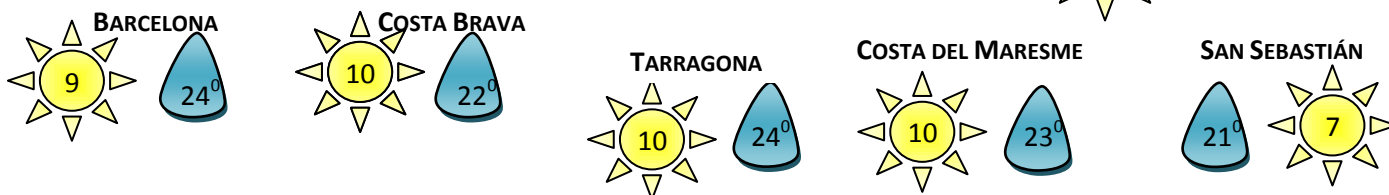
www.frater.pl

Klimat w Hiszpanii jest zróżnicowany. Północ kraju jest chłodniejsza, występują tu słabe wahania temperatury w ciągu roku oraz częściej pojawiają się opady deszczu i zamglenia. Podczas zimy w centrum kraju jest najzimniej, może spaść śnieg. Obszar ten jest otoczony górami, więc nie dociera tu wilgotne powietrze i jest sucho. W tym regionie parasolkę będziemy potrzebować najrzadziej. Andaluzja, która stanowi południową Hiszpanię, charakteryzuje się klimatem śródziemnomorskim czyli upałami podczas lata oraz łagodnymi zimami. Na wybrzeżu Atlantyku ulewny deszcz spada zazwyczaj w październiku i listopadzie.

	Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Madryt	14,2°C	6°C	7°C	9°C	12°C	16°C	21°C	24°C	24°C	21°C	14°C	9°C	7°C
Barcelona	15,4°C	9°C	9°C	11°C	13°C	16°C	20°C	23°C	24°C	21°C	17°C	12°C	10°C
Sewilla	18,4°C	11°C	12°C	14°C	16°C	19°C	24°C	27°C	27°C	25°C	19°C	15°C	12°C
Santiago de Comp.	12,9°C	8°C	9°C	10°C	11°C	14°C	17°C	18°C	19°C	17°C	14°C	10°C	8°C

Średnie temperatury powietrza

Średnia liczba godzin słonecznych oraz temperatura wody w lipcu:

Co zabrać ze sobą do Hiszpanii?

- ✓ raczej lekkie, przewiewne ubrania, warto zabrać ze sobą coś cieplejszego w przypadku wyjazdu na północ Hiszpanii, należy mieć przy sobie kurtkę przeciwdeszczową oraz nakrycie głowy;
- ✓ wygodne obuwie, dopasowane do stopy;
- ✓ krem przeciwsłoneczny;
- ✓ aparat fotograficzny;
- ✓ kieszonkowe;
- ✓ dokument tożsamości;
- ✓ kartę EKUZ.

Co przywieźć na pamiątkę?

- ✗ muszlę pielgrzymią,
- ✗ koszulki, figurki, kubki z bykiem,
- ✗ wachlarze,
- ✗ oliwę z oliwek, oliwki,
- ✗ koronki, haftowane obrusy,
- ✗ kastaniety,
- ✗ tarrón,
- ✗ płyty z muzyką flamenco,
- ✗ skórzane wyroby,
- ✗ hiszpańskie wino.

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI

19 LAT RAZEM

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 19, 85-009 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 48 39, e-mail: biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

Kuchnia hiszpańska

Podstawą hiszpańskich dań są **ryby, owoce morza, pomidory, ziemniaki** a doprawiane są **oliwą z oliwek** oraz **winem**. Kuchnia hiszpańska jest urozmaicona i różni się pomiędzy regionami kraju.

Tapas – przystawki, które są znakiem rozpoznawczym Hiszpanii, można je podzielić na trzy kategorie: *cosas de picar* (malutkie kanapeczki, oliwki, nadziewane papryczki, małe rybki, pojedyncze krewetki), *pinchos* (przekąski nadziane na wykałaczki - małe klopsiki, plasterki szynki, sera, grillowane warzywa) oraz *cazuelas* (większe dania np. szaszłyki, tortille, sałatki, duszone owoce morza).

Paella – występuje w licznych odmianach, jednak niezmienny składnik to ryż barwiony na żółto z dodatkiem szafranu, ponadto może być to kurczak, owoce morza, chorizo, papryka, pomidory, groszek.

Tortilla española – odmiana omletu, smażona na oleju, przyrządzana z ziemniaków, jajek i innych składników.

Gazpacho – czerwony chłodnik z Andaluzji, składa się z surowych warzyw, octu, oliwy, chleba i przypraw.

Bocadillo de calamares – przysmak Madrytu, kanapka ze smażonymi w panierce krążkami kalmarów.

Orejo – ucho wołowe przyrządzane w głębokim oleju. **Pescado frito** – chrupiąca ryba smażona na oleju.

Chorizo – słynna kiełbasa o czerwonym kolorze dzięki zawartej w niej papryce, która nadaje jej ostrość.

Jamón serrano/iberico – dojrzewiające szynki ze specjalnej odmiany świni, wędzone w zimnym dymie.

Szafran – Hiszpania jest największym producentem na świecie tej drogiej przyprawy z fioletowych krokusów.

Churros – smażone w głębokim oleju paluszki z ciasta parzonego, serwowane do gorącej czekolady lub kawy.

Turrón – rodzaj nugatu, sprzedawany w formie batonu, wyrabiany z migdałów i miodu pomarańczowego.

Sangria – napój alkoholowy z Walencji, na bazie wina z dodatkiem owoców (cytrusy, jabłka), soków i lodu.

Wina – najbardziej znane hiszpańskie wina to **Rioja** i **Cava** oraz wzmocnione czystym alkoholem **Sherry**.

Calimocho – napój powstały poprzez zmieszanie w stosunku 1:1 czerwonego wina z coca-colą.

Hiszpanie lubią się bawić. Bardzo często organizują oni fiesty. Okazją do zabawy może być święto lokalnego patrona, różnorodne rocznice czy dorodne zbiory. Wówczas na ulicach pojawiają się pochody, uczestnicy tańczą i śpiewają, a nawet przy odrobinie szczęścia można ujrzeć fajerwerki na niebie.

W Hiszpanii publiczne toalety nazywane są los servicios, jednak często można spotkać też określenia takie jak baños, sanitarios albo aseos. Napis Damas lub Señoras informuje, iż jest to damska toaleta, natomiast Caballeros bądź Señores – męska.

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI

19 LAT RAZEM

Biuro Turystyczno Pielgrzymkowe FRATER Adam Zielinski

biuro: ul. Dworcowa 19, 85-009 Bydgoszcz, tel./fax 52 322 48 39, e-mail:biuro@frater.pl

konto: Bank Millennium S.A. O/Bydgoszcz Nr: 76 1160 2202 0000 0000 4190 3630

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod nr 16

NIP 967-035-11-14, REGON 093166900

www.frater.pl

10 rzeczy, które musisz zrobić w Hiszpanii:

1. Odpocznij na najdłuższej ławce na świecie w parku Güell, który wygląda jak wyjęty wprost z bajki.
2. Zjedz kanapkę z kalmarami (bocadillo de calamares) w pobliżu Plaza Mayor w Madrycie.
3. Złap promienie słońca na złocistych plażach Costa Brava.
4. Odwiedź Miasto Sztuki i Nauki w Walencji – nowoczesne centrum kulturalne i rozrywkowe.
5. Udaj się na pielgrzymkę do Santiago de Compostela, przechodząc fragment szlaku El Camino.
6. Kup kolorową, zdrową sałatkę owocową na niesamowitym targu La Boqueria w Barcelonie.
7. Zaurocz się klasztorem Montserrat zlokalizowanym na zboczu masywu górskiego.
8. Rozkoszuj się pysznymi churros wraz z filiżanką gorącej czekolady w jednej z kawiarni w stolicy.
9. Nawiedź Astorgę - jedno z pięciu miast chrześcijaństwa, aby ujrzeć cudowne relikwie drzazg z Krzyża Świętego.
10. Cofnij się w czasie zwiedzając Tarragonę, czyli pierwsze rzymskie miasto na Półwyspie Iberyjskim.

W andaluzyjskiej miejscowości
Guadix kilka tysięcy ludzi jak
dawniej mieszka w jaskiniach,
w których nie brakuje
nowoczesnych wygod.

Przykładowe ceny:

Kawa w barze – 1,20-2,00€

Posiłek w restauracji – od 7€

Bocadillo de calamares – ok. 3,5€

Woda mineralna 1.5l – od 0,40€

Piwo San Miguel 0.33l – ok. 0,55€

Paczka papierosów (Malboro) – od 4€

Butka – od 0,30€

Wino – od 1,5€

Mandarynki (kg) – ok. 0,90€

Oliwki (600g) – ok. 1,49€

Bilet na autobus w Madrycie – 1,50€

Ministowniczek (hiszpański):

Dzień dobry – Buenos días

Dobry wieczór – Buenos tardes

Do widzenia – Adios

Cześć – Hola

Jak się masz? – ¿Como estas?

Dobrze, a ty? – Bueno, ¿y tú?

Tak – Si Nie – No

Proszę – Por favor Dziękuję – Gracias

Przepraszam – Lo siento / Perdon

Nie ma za co – De nada

Pomocy! – ¡Socorro!

Gdzie jest toaleta? – ¿Dónde está el baño?

Ile to kosztuje? – ¿Cuanto cuesta?

Czy mówi Pan(i) po angielsku? – ¿Habla usted inglés?

Nie rozumiem. – No entiendo.

Buziaki – Besos

WYCIECZKI • WYPOCZYNEK I ZWIEDZANIE BEZ OGRANICZEŃ – WIZBO!
PIELGRZYMKI • TURYSTYKA DLA BIZNESU • HOBBY ŚWIAT ZIELENI